

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - ०८.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०९ ते १३ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८	०७/०८	०८/०८	दिनांक	०९/०८	१०/०८	११/०८	१२/०८	१३/०८
							पाऊस (मिमी)	१३.०	१४.०	१२.०	९.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३०.०	३१.०	३२.०	३३.०	३३.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२२.०	२३.०	२३.०	२२.०	२२.०
							स. दु.	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९७	९७	९७	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७९	८१	७६	७९	७७
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	५	७	९	१३	१४
							स. दु.	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य
							वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावणी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०८, ०९ व १२ ऑगस्ट रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जन, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात दिनांक ०८ व ०९ ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १० ते १२ ऑगस्ट दरम्यान काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व दिनांक १५ ते २१ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश :

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा ते वादी धरणे	जमिनीत वापसा असतांना सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्क किंवा अझाडिरेक्टिन १५०० पीपीएम ५०० मिली (२५ मिली प्रति १० लिटर पाणी) प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. किडीने आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडली असल्यास थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन १.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम किंवा प्रादुर्भाव खूप जास्त असल्यास क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली किंवा बीटा सायफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १४० मिली किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १.३० % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन १.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. उशीरा पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमुळे पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली + १९:१९:१९ खत १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझक प्रादुर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावेत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन १.६ % ग्रेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू पी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमांमेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरस ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
ऊस	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. उस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिंकेन्तीसिलियम लिंकेन्ती या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोंडिंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी काबेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात.
हळद	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति एकरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डॅझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. जमिनीत वापसा असतांना संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. जमिनीत वापसा असतांना डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागातील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. जमिनीत वापसा असतांना डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागातील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिजू	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना चिजू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवगीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोझेब ६४% २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरण्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भेंडी पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोन्यूट्रिएंट १० % डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेंती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करिता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रुंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट वरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतुक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ तळी रेंक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रेंक चार रेंकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपुजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ किंवा ३ कोष X ५ = १० किंवा ३ कोष उत्पादन मिळते. रु. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रु./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पावसाळा ऋतुमध्ये कोंबडी व शेळ्यांना योग्य वेळेवर सामान्य आजारांवर लसीकरण करावे. शेळ्यांना चरण्यासाठी योग्य निवारा असलेले शेड उपलब्ध करून द्यावे. कोंबडी व शेळी शेडच्या आत अत्यंत कडक जैवसुरक्षा मर्यादीत राखणे गरजेचे असते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - ०८.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०९ ते १३ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८	०७/०८	०८/०८	दिनांक	०९/०८	१०/०८	११/०८	१२/०८	१३/०८
							पाऊस (मिमी)	२५.०	१०.०	६.०	६.०	८.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३०.०	३१.०	३२.०	३३.०	३३.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२१.०	२२.०	२२.०	२१.०	२१.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							स. दु.					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८४	८६	८५	८५	८२
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६५	६९	६३	६४	६४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	९	९	१२	१४	१५
							स. वाऱ्याची दिशा	वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०८ ऑगस्ट रोजी जालना जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मूसळधार पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात दिनांक ०८ व ०९ ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १० ते १२ ऑगस्ट दरम्यान काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व दिनांक १५ ते २१ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : दिनांक ०८ ऑगस्ट रोजी जालना जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मूसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा ते वादी धरणे	जमिनीत वापसा असतांना सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्क किंवा अझाडिरेक्टिन १५०० पीपीएम ५०० मिली (२५ मिली प्रति १० लिटर पाणी) प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. किडीने आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडली असल्यास थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ५० मिली किंवा अंसिडामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम किंवा प्रादुर्भाव खुप जास्त असल्यास क्लोरान्ट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली किंवा बीटा सायक्लोप्रोथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोड १९.८१ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १४० मिली किंवा क्लोरान्ट्रानिलीप्रोल १.३० % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. उशीरा पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमुळे पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली + १९:१९:१९ खत १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझक प्रादुर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अंसिडामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू पी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोड १९.८१ % ओडी १४० मिली प्रति एकरी यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकात लफरी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पोत्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
ऊस	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रोड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अंसिफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. इमिडाक्लोपीड १७.८ % कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात.
हळद	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टर सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति एकरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डॅझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. जमिनीत वापसा असतांना संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. जमिनीत वापसा असतांना डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिजू	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना चिजू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊजी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोझेब ६४ % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरान्ट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भेंडी पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूट्रिनिल १० % डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेंती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकरी तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रुंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट दरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतुक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रेंक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रेंक चार रेंकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपूजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ किंवा ४ कोष X ५ = १० किंवा ४/एकर कोष उत्पादन मिळते. रु. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रु./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	---	पावसाळा ऋतूमध्ये कोंबडी व शेळ्यांना योग्य वेळेवर सामान्य आजारांवर लसीकरण करावे. शेळ्यांना चरण्यासाठी योग्य निवार असलेले शेड उपलब्ध करून द्यावे. कोंबडी व शेळी शेडच्या आत अत्यंत कडक जैवसुरक्षा मर्यादीत राखणे गरजेचे असते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - ०८.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०९ ते १३ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८	०७/०८	०८/०८	दिनांक	०९/०८	१०/०८	११/०८	१२/०८	१३/०८
							पाऊस (मिमी)	१५.०	१२.०	१०.०	११.०	१०.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३०.०	३०.०	३१.०	३२.०	३१.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२०.०	२०.०	२१.०	२१.०	२०.०
							स. ढग स्थिती	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः
							दु. (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९९	९८	९८	९७
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७३	७५	७०	७२	७१
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	८	११	१४	१५
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०९ व ११ ऑगस्ट रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात दिनांक ०८ व ०९ ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १० ते १२ ऑगस्ट दरम्यान काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व दिनांक १५ ते २१ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश :

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा ते वादी धरणे	जमिनीत वापसा असतांना सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्क किंवा अझाडिरेक्टिन १५०० पीपीएम ५०० मिली (२५ मिली प्रति १० लिटर पाण्या) प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. किडीने आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडली असल्यास थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ५० मिली किंवा असिटामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम किंवा प्रादुर्भाव खूप जास्त असल्यास क्लोरान्त्रिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली किंवा बीटा सायफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १४० मिली किंवा क्लोरान्त्रिलीप्रोल १३.० % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. उशीरा पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात सूक्ष्म अन्नद्रव्यांच्या कमतरतेमुळे पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली + १९:१९:१९ खत १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडक प्रादुर्भाव ग्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.६ % ड्रेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा सायफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१ % ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
ऊस	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेन्सिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अँसिफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात.
हळद	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टर सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति एकरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डॅझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विन्लॉफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. जमिनीत वापसा असतांना संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. जमिनीत वापसा असतांना डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिकू	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना चिकू बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विहीत ठेवावे. काढणीवर्गीय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोझेब ६४ % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेंडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त शेंडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरान्त्रिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भेंडी पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्युट्रिल १० % डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलींपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विहीत ठेवावे.
तुती रेगीम उद्योग	----	रेगीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X २५ फुट (लांबी, रुंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हाडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रँक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रँक चार रँकचे मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपुजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ फिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ किंवदल कोष X ५ = १० किंवदल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रु. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रु./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतूमध्ये कांबडी व शेळ्यांना योग्य वेळेवर सामान्य आजारवर लसीकरण करावे. शेळ्यांना चरण्यासाठी योग्य निवाडा असलेले शेड उपलब्ध करून द्यावे. कांबडी व शेळी शेडच्या आत अत्यंत कडक जैवसुरक्षा मर्यादीत राखणे गरजेचे असते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३८/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - ०८.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०९ ते १३ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८	०७/०८	०८/०८	दिनांक	०९/०८	१०/०८	११/०८	१२/०८	१३/०८
							पाऊस (मिमी)	११.०	१२.०	१०.०	११.०	१२.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३१.०	३२.०	३२.०	३३.०	३३.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२१.०	२१.०	२१.०	२२.०	२२.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९७	९६	९७	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७९	७९	७४	७७	७७
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	५	६	९	१३	१४
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-वायव्य	उत्तर	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०८, ०९ व १२ ऑगस्ट रोजी नांदेड जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जन, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक ०८ व ०९ ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १० ते १२ ऑगस्ट दरम्यान काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व दिनांक १५ ते २१ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश :

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	फुलधारणा ते वादी धरणे	जमिनीत वापसा असतांना सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्क किंवा अझाडिरेक्टिन १५०० पीपीएम ५०० मिली (२५ मिली प्रति १० लिटर पाणी) प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. किडीने आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडली असल्यास थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन १.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ५० मिली किंवा अॅसिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम किंवा प्रादुर्भाव खूप जास्त असल्यास क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली किंवा बीटा सायफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १४० मिली किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १.३० % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन १.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. उशीरा पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमुळे पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली + १९:१९:१९ खत १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन १.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अॅसिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१ % ओडी १४० मिली प्रति एकरी यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरस ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
बाजरी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
ऊस	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वेनीसिलियम लिक्वेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८ % कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोवळा बोडिंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात.
हळद	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति एकरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डॅझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे करावे. जमिनीत वापसा असतांना संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, कॉपर ऑक्सीक्लोराइड २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा	डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. जमिनीत वापसा असतांना डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.
चिक्कु	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना चिक्कु बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. काकडीवर्गीय पिकात डाऊजी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोझेब ६४ % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेडा आणि फळ पोखरणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव प्रस्त शेडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भेंडी पिकावर पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्लोब्यूट्रिनल १० % डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	रेशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून स्विकारत आहेत. एक एकरी तुती लागवडी करीता ८२ X २३ X २५ फुट (लांबी, रुंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट व्हरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रॅक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रॅक चार रॅके मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपुजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रु. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रु./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतूमध्ये कोंबडी व शेळ्यांना योग्य वेळेवर सामान्य आजारानेवर लसीकरण करावे. शेळ्यांना चरण्यासाठी योग्य निवास असलेले शेड उपलब्ध करून द्यावे. कोंबडी व शेळी शेडच्या आत अत्यंत कडक जैवसुरक्षा मर्यादां राखणे गरजेचे असते.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ३८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — ०८.०८.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०२ ते ०८ ऑगस्ट, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०९ ते १३ ऑगस्ट, २०२५ साठी हवामान अंदाज)												
०२/०८	०३/०८	०४/०८	०५/०८	०६/०८	०७/०८	०८/०८	दिनांक		०९/०८	१०/०८	११/०८	१२/०८	१३/०८								
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१.०	११.७	पाऊस (मिमी)		१५.०	१६.०	९.०	७.०	१०.०								
३१.६	३२.२	३२.७	३१.६	३१.५	३२.२		कमाल तापमान (अं.से)		३०.०	३१.०	३२.०	३३.०	३३.०								
२२.७	२३.६	२३.०	२३.३	२४.०	२४.०	२२.९	किमान तापमान (अं.से)		२२.०	२३.०	२३.०	२२.०	२२.०								
अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ								
अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	दु.		पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ								
९०	८७	८५	८७	९३	८७	९५	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		९६	९९	९८	९८	९६								
५६	५७	५५	६६	६३	७८		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		७९	८२	७६	७६	७६								
३.३	३.७	२.५	३.३	३.७	३.१	३.०	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)		७	७	११	१३	१५								
पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य								
उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- ईशान्य		दु.		पश्चिम- वायव्य	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य								
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ०१/०८/२०२५ पासून आजपर्यंत		पाऊस (मिमी) ०१/०८/२०२५ पासून आजपर्यंत												
१२.७							४७०.५		३५०.८												
हवामान सारांश / चेतावनी : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०८, ९ व १२ ऑगस्ट रोजी परभणी जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जन, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात दिनांक ०८ व ०९ ऑगस्ट रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १० ते १२ ऑगस्ट दरम्यान काही ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.																					
सामान्य सल्ला : विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०८ ते १४ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त व दिनांक १५ ते २१ ऑगस्ट, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा ते सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे.																					
संदेश :																					
पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला																			
सोयाबीन	फुलधारणा ते वाढी धरणे	जमिनीत वापसा असतांना सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्क किंवा अझाडिरेक्टिन १५.०० पीपीएम ५०० मिली (२५ मिली प्रति १० लिटर पाणी) प्रति एकरी पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. किडीने आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडली असल्यास थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ५० मिली किंवा असिटामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १०० ग्रॅम किंवा प्रादुर्भाव खूप जास्त असल्यास क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली किंवा बीटा सायफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोड १९.८१ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) १४० मिली किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १.३० % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % (पूर्व मिश्रीत किटकनाशक) ८० मिली वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. उशीरा पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात सूक्ष्म अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमुळे पिक पिवळे दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायक्रोन्यूट्रिएंट ग्रेड-२ ५० मिली + १९:१९:१९ खत १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सिहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू पी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्ल्यूथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रोड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची याप्रमाणे पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.																			
खरीप ज्वारी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरस ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.																			
बाजरी	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.																			
ऊस	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना ऊस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्स या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अँसोफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पांढरा बोझ या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२% + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५०% डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात.																			
हळद	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना हळद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. हळद पिकास २५ किलो नत्र प्रति हेक्टरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळद पिकाची लागवड करून ६० दिवस झाले असल्यास २५ किलो नत्रासोबत ००:५२:३४ १५.५ किलो व ००:००:५० ५.५ किलो प्रति एकरी सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने तीन ते चार वेळा विभागून द्यावे. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.																			
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत १९:१९:१९ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे. जमिनीत वापसा असतांना संत्रा/मोसंबी बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत किडींचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी डायकोफॉल २५-३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. मृग बहार संत्रा/मोसंबी बागेत रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, कॉपर ऑक्सीक्लोराईड २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. डाळींब बागेला १९:१९:१९ खताची मात्रा सूक्ष्म सिंचनाद्वारे द्यावे. जमिनीत वापसा असतांना डाळींब बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत.																			
डाळींब	फुलारा ते फळधारणा																				
चिक्	वाढीची	जमिनीत वापसा असतांना चिक् बागेत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.																			
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विहीरही ठेवावे. काकडीवर्गाय पिकात डाऊनी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटालॅक्झील ४ % + मॅन्कोझेब ६४ % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भाजीपाला पिकात शेडा आणि फळ पोखरण्याच्या अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास प्रादुर्भाव प्रस्त शेडे व फळे गोळा करून नष्ट करावेत व त्याच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी २ कामगंध सापळे लावावेत किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % एससी ४ मिली किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० % एससी २० मिली किंवा सायपरमेथ्रीन १० % ईसी ११ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. भेंडी पिकावर पावडी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मायकलॅब्युट्रिल १० % डब्ल्यूपी १० ग्रॅम १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.																			
फुलशेती	काढणी/वाढीची	काढणीस तयार असलेल्या फुलींपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विहीरही ठेवावे.																			
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटक संगोपन आणि कोष उत्पादन शेतीस पुरक उद्योग म्हणून विकसीत होत आहे. लहान व मध्यम शेतकरी मुख्य शेती व्यवसाय म्हणून विक्रीत आहेत. एक एकर तुती लागवडी करिता ८२ X २३ X १५ फुट (लांबी, रूंदी व उंची) आकाराचे संगोपन गृह असावे. संगोपन गृह शिफारसीनुसार दक्षिणोत्तर असावे. पश्चिम बाजूस ६ फुट दरांडा आणि ६ X ४ X ३ फुट आकाराचा निर्जंतूक हौद असावा. ३० X ५ फुट आकाराचे ५ ताळी रेंक असावेत म्हणजे एकूण ७५० चौ.फुट आकाराचे एक रेंक चार रेंके मिळून ३००० चौ.फुट क्षेत्र मिळते. त्यात ३०० अंडीपुजाचे संगोपन करता येते. अशी ५ पिल्ले/एकर/वर्ष प्रमाणे कोषाचे उत्पादन घेऊन कमीत कमी एका वेळी २ क्विंटल कोष X ५ = १० क्विंटल/एकर कोष उत्पादन मिळते. रु. ५०० किलो भावाप्रमाणे ५ लक्ष रु./एकर कोष उत्पादन मिळू शकते.																			
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळा ऋतूमध्ये कोंबडी व शेळ्यांना योग्य वेळेवर सामान्य आजारांवर लसीकरण करावे. शेळ्यांना चरण्यासाठी योग्य निवारा असलेले शेड उपलब्ध करून द्यावे. कोंबडी व शेळी शेडच्या आत अत्यंत कडक जैवसुरक्षा मर्यादीत राखणे गरजेचे असते.																			

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी